

"Danferen"

**ET NYHEDS- OG OPBYGGELSES-
BLAD FOR DET DANSKE
FOLK I AMERIKA,**
udgivet af
**Danish Lutheran Publishing House,
Blair, Nebraska.**

"Danferen" udkommer Onsdag i hver Uge.
Pris pr. Aargang:
De Forenede Stater \$1.50. Udlandet \$2.00
Bladet betales i Forskud.
Bestilling, Betaling, Adresseforandring
etc. med Undtagelse af Bidrag til
Bladets Indhold adresseres
DANISH LUTH. PUBL. HOUSE,
Blair, Nebraska.

Alle Bidrag til Bladets Indhold —
Korrespondancer, Afhandlinger og andre
Artikler — sendes til dets Redaktør:
A. M. ANDERSEN, Blair, Nebr.

Entered at Blair Post office as second
class matter.

Acceptance for Mailing at special
rate of postage, provided for in Section
1103, Act of Oct. 3, 1917, author-
ized on July 8, 1918.

Advertising rates made known upon
application.

I Tilfælde af, Bladet ikke modtages
regelmæssigt, bedes man klage til det
nærliggende Postkontor. Skulde dette ikke
hjælpe, bedes man henvende sig til "Dan-
feren's" Kontor.

Naar Læsere henvender sig til Folk-
som averterer i Bladet, enten for at
købe hos dem eller for at faa Oplysning
om det averterede, bedes de altid om-
tale, at de saa Avertissementet i dette
Blad. Det vil være til gensidig Støtte.

Dansk Broderfunds "Jacob
N. Riis League's" Komitee setter
sig for at faa alle danske Broderfunds
medlemmer til "Danferen" og til at
"Danferen" skal blive et centralt
organ for alle danske Broderfunds
i Amerika. Komiteen er sammensat af
folløgende: A. M. Andersen, Blair, Nebr.
J. N. Jørgensen, Blair, Nebr.
H. N. Jensen, Blair, Nebr.
L. N. Jensen, Blair, Nebr.
O. N. Jensen, Blair, Nebr.
P. N. Jensen, Blair, Nebr.
S. N. Jensen, Blair, Nebr.
T. N. Jensen, Blair, Nebr.
V. N. Jensen, Blair, Nebr.
X. N. Jensen, Blair, Nebr.
Y. N. Jensen, Blair, Nebr.
Z. N. Jensen, Blair, Nebr.

fikring om fuldstændig Sejr kom-
me. Det opnaas ikke paa anden
Maade. "Peace drives" kan effek-
tivt neutraliseres og standses kun
ved at vise, at enhver Sejr, som
Nationerne, der er forenede imod
Tyskland, vinder, bringer dem næ-
re mod den Slags Fred, der bringer
alle Folk Sikkerhed og Tryghed
og gør Gentagelsen af en anden
saadan Kamp af grusom Magt
og Voldsudgydelse for bestandig
umulig, hvilket intet kan. Tyskland
taler bestandig om de "terms",
det vil tage imod, og det finder
bestandig, at Verden ikke ønsker
"terms". Den ønsker endelig Sejr
for Retfærdighed og ærlig Be-
handling. — Præsident Wilson.

Udførelsen af "norik". Der stribes
en hel Del om den Beslutning,
som Den norske lutheriske Kirke
paa sit Aarsmøde i Jargo i
Sommer fattede, at Ordet "norik"
i dens Navn skulde stryges. I
"Luth." af 2. Okt. skriver L. O.
Thorpe derom bl. a.: "Der er vel
ikke mange, som vil paataa, at
vor Fællesformand og vore 9 Dis-
triktsformænd, som alle forud-
fattede at være bedt kendt med vor
Kirkes Lære, ikke har været eller
dybt interesserede i at bevare
vor Hæderstav, deri indbefatter
det norske Sprog. Disse Mænd
og mangfoldige andre ved ogsaa,
at Kirken's Opgave er at efterkomme
Mesterens Paalæg: "Gaar ud i al
Verden og gør alle Følleflagene
til mine Disciple." Dernæst ved og
fortæller de, at Kirken ikke er bun-
det til et Sprog, men skal Ar-
bejdet have Fremgang, saa maa
den komme til Folk i det Sprog,
som de er fortrolige med.

Overgangen til Engelsk blandt
os har heldigvis gaaet langsomt,
men dog sikkert, og under vore
Forhold kan den ikke standses. In-
gen Person eller Samfund eller
Forening kan i noget væsentlig
Møn hindre denne Overgang. Der
synes at være dem, som mener, at
denne eller hin fremstaaende Mand,
og vore Stoler da især, er Stødt
i, at vor Ungdom foretrækker En-
gelsk. I Stedet for at slandre
vore Lærere og Føregangsmænd
for at inddrage denne naturlige
Kraft af vor sunderende Ungdom
burde vi vel hellere paastaa, at
de fortæller vor Tids Skrav og
hjælper til at bevare vor Un-
gdom for den lutheriske Kirke."

Again the Government
comes to the people of the
country with the request that
they lend their money, and
lend it upon a more liberal
scale than ever before, in or-
der that the great war for
the rights of America and the
liberation of the world may
be prosecuted with ever in-
creasing vigor to a victorious
conclusion. And it makes the
appeal with the greatest confi-
dence because it knows that
every day it is becoming clear-
er and clearer to thinking men
throughout the nation that the
winning of the war is an es-
sential investment. The money
that is held back now will be
of little use or value if the
war is not won and the self-
ish masters of Germany are
permitted to dictate what
America may and may not do.
Men in America, besides, have
from the first until now dedi-
cated both their lives and their
fortunes to the vindication
and maintenance of the great
principles and objects for
which our Government was set
up. They will not fail now to
show the world for what their
wealth was intended.
Woodrow Wilson.

Fredens Pris.

Absolut upartist Retfærdighed.

Det var Aftenen den 27. Sept.
Præsident Wilson holdt en Tale i
New York for dem som skulde
tage fat paa Arbejdet for at rejse
fjerde Liberty Loan. Denne Præ-
sidentens Tale var en Slags Svar
paa de Fredslysere, der i den sidste
Tid var udsendt fra Centralmag-
terne.

De Tanker, som Præsidenten ud-
taler, er vel værd at blive kendt
med nu, da det begynder at se
ud til, at den Tid nærmer sig, da
der skal føres Fredsunderhandlin-
ger.

Som man vil minde, var det
et ganske kort og egentlig afvisende
Svar, Præsidenten eller Udenrigs-
minister Lansing gav paa Strigs Jor-
slag om en ikke-bindende Fredskon-
ference. Det var godt nok, maaske
det allerbedste, der kunde gives Tjen-
derne. Men vort eget Lands Vor-
gere kunde nok ønske et mere po-
sitivt Svar. Og det kom saa i den
Tale, Præsidenten holdt i New
York Aftenen 27. Sept.

Præsidenten sagde bl. a.:
"Lysten var klar omkring os.
Vi saa Ting i deres fulde overbe-
vidne Forhold, som de var. Og
vi har set dem med stadig Oje og
omfattende Blik hele Tiden siden.
Vi modtog Krigens Spørgsmaal
som Fakta, ikke som en Gruppe af
Mænd her eller andet Steds havde
defineret dem, og vi kan ikke gaa
ind paa noget Udvalg, som ikke til-
svarende møder og afgør dem.
Spørgsmaalene er disse:
"Skal man tale, at nogen Na-
tion eller Gruppe af Nationers Mi-
litemagt bestemmer Folks Skæb-
ne, over hvem de ikke har nogen
Ret til at regere uden Magtens
Ret?
"Skal stærke Nationer have Fri-
hed til at forrette svaage Nationer
og gøre dem til Genstand for deres
egen Denkt og Interesse?
"Skal Folk regere og beherskes
endogaa i deres egne indre Af-
færer og i deres egne og uafhængige
Magt eller af deres egen Villie og
Valg?
"Skal der blive en almindelig
Standard for Ret og Privilegier for
alle Folk og Nationer, eller skal
de stærke gøre, som de vil, og de
svage lide uden at kunne søge de-
res Ret?
"Skal Paahand om Ret være
prisgivet Skæbne eller tilfældige
Alliancer, eller skal der være en fæl-
les Retspleje, som tvinger til
Sagtagelse af fælles Retigheder?"

Intet Kompromis.

Intet Menneske, ingen Gruppe
af Mennesker valgte, at disse
Spørgsmaal skulde være Krigens
"issues". De foreligger, og de skal
afgøres — ikke ved noget Arrange-
ment eller Kompromis eller Til-
rettelæggelse af Interesser, men de-
finitivt og een Gang for alle og
med fuld og nigenkaldelig Vedta-
gelse af det Princip, at den svages
Interesser er lige saa hellige
som den stærkes.

Det er, hvad vi mener, naar vi
taler om varig Fred, derfor vi ta-
ler alvorligt, intelligent og med
virkelig Kendskab til og Omfatelse
af den Sag, vi behandler.

Vi er alle enige om, at ingen
Fred kan opnaas ved nogen Slags
Handel eller Kompromis med Cen-
tralmagternes Regeringer, fordi vi
allerede har haft med dem at gøre
og har set dem handle med andre
Regeringer, der var Parter i Kam-
pen, i Brest-Litovsk og Bucharest.
De har overbevist os om, at de er
æreløse og agter ikke at øve Ret-
færdighed. De overholder ingen
kontrakt, vedtager intet Princip
uden Magt og deres egen Interesse.
Vi kan ikke "come to terms" med
dem. De har gjort det umuligt.
Det tyske Folk maa ved denne Tid
være fuldt opmærksomme paa, at
vi ikke kan tage imod deres Ord,
som paatvang os denne Krig. Vi
taenker ikke de samme Tanker eller
taler det samme Sprog om Forlig.

Det er af højeste Vigtighed, at
vi udtryksfuldt maa være enige om,
at der ikke skal opnaas Fred ved
nogen Slags Kompromis eller
Slaenaf paa de Principper, vi
har hævdet, Principperne hvorfor
vi kæmper. Der maa ikke eksistere
Dvivel derom. Jeg vil derfor tage
mig den Frihed at tale med den
øverste Aftenen om de praktiske
Ting, som er involveret deri.

Derfor det i Gerning og Sand-
hed er de Regeringers fælles Oje-
med, som er associerede imod Tysk-
land, og de Nationers Fjend, som
disse regerer, hvad jeg tror, det er,

ved Fællesopgøret at opnaa en fif-
fer og varig Fred, saa vil det være
nødvendigt, at alle, som sætter sig
ud omkring Fredsbordet, maa kom-
me rede og villige til at betale
Prisen, den eneste Pris, der vil
sikre den, og rede og villige tillige
til paa mandig Vis at stå det ene-
te Middel, hvorved Freden kan
blive holdt i Værelse og efterlevet.

Denne Pris er upartist Retfær-
dighed i enhver af Opgørets En-
fæltigheder uden Henjån til, hvis
Interesser der frykses. Og ikke
blot upartist Retfærdighed, men
ogsaa Tilfredsstillelse af ethvert
Folk, der omhandles. Dette Middel
er en Liga af Nationer, dannet un-
der en Bægt, som vil være virksom-
fuld. Uden en saadan Liga, ved
hvilken Verdens Fred kan garan-
teres, vil Freden til Dels hvile paa
Lovløses Ord og ubeløvede paa
deres Ord. Tyskland kommer til at
genoprette sin Karakter, ikke ved
hvad der sker rundt Fredsbordet,
men ved hvad der følger efter.

"Som jeg ser det, maa denne
Nationers-Ligas Konstitution og en
klar Definition af dens Opgave
blive en Del, paa en Maade
den væsentligste Del af selve
Fredsoverenskomsten. Den kan ikke
udarbejdes nu. Om den blev udar-
bejdet nu, vilde det simpelthen bli-
ve en ny Alliance, indskrænket til
de Nationer, som er forenede imod
den fælles Fjende. Og Ligaen kan
danskkelig dannes efter at Freden er
sluttet. Der maa findes en Maade
i Forbindelse med selve Freds-
underhandlingerne til at fjerne
Uffærdigheder. Det vilde være narag-
tigt, at overlade Garanteringen til
efterfølgende frivillig Handling af
Regeringer, som vi har set ødelæg-
ge Rusland og Rumænien.

Sluttelig udtalte Præsidenten
følgende fem Punkter, som en vor-
ende Liga af Nationer maa enes
om:
1. Den upartistiske Retfærdighed,
som udmaales, maa ikke medføre
nogen Skelnen mellem dem, vi øns-
ker at være retfærdige mod og dem,
vi ikke ønsker at være retfærdige
imod. Det maa være en Retfærdig-
hed, der ikke begunstiger nogen, og
uden anden Rettesnor end vedkom-
mende Folkeslags jævnbredte Ret-
tigheder.

2. Ingen enkelt Nations eller
Gruppe af Nationers specielle eller
færlige Interesser kan lægges til
Grundlag for nogen som helst Del
af Afgørelsen, medmindre de er i
Overensstemmelse med alles Fæl-
lesinteresser.

3. Der maa ikke eksistere Ligaer
eller Alliancer eller specielle Pæ-
gter og Overenskomster indenfor den
store og almindelige Familie af Na-
tionernes Liga.

4. Og for at være endnu todelig-
gere: Der maa ikke eksistere færlige,
egenmættige, økonomiske Sammen-
slutninger indenfor Ligaen, heller
ikke maa der benyttes nogen Form
for økonomisk Boycott eller Udeluk-
kelse, indenfor Nationernes Liga
selv kan blive demndiget til at
paalægge økonomisk Straf ved Ude-
luftelse fra Verdensmarkederne som
et Middel til Opretholdelse af Dis-
ciplin og Kontrol.

5. Alle internationale Overens-
komster og Traktater af enhver
Art skal i deres Helhed gøres be-
kendt for hele den øvrige Verden.

Bog anmeldelse.

"Bink"

for Gennemlæsning af Bibelen af
Past. G. B. Christiansen, Audubon,
Ia., 288 Sider, med Forfatterens
Portræt, trykt i Danish Luth. Publ.
House, Blair, Nebr., indbundet i
Sjirtingsbind, Pris \$1.50, for-
handles af Forfatteren.

Der vinkes! Na ja! Gud vinkede,
og Verden blev; Djævelen vinkede
paa sin Bis og lagde Stabningen
paa; Verden vinkte og tilhøder sig
og mange følger dens Bink.

Jesus vinkte ogsaa, vinkte med
en gennemboret Haand og byder
Slægten Fred og Hvile. Sid man
vilde følge hans Bink!

Den forenede danske Kirkes man-
geaarige Formand har ofte vinket
til os i Samfundet, naar der snart
var et, snart noget andet, som skul-
de udføres. Nu kommer han og

vinker igen, men paa en noget an-
den Maade. Denne Gang præfente-
rer han sine Bink med sin Bog
"Bink". Og hvad vil han med
sit "Bink"? Han vil vinke os hen
til Bibelen, ind i Guds Ord, ud
paa Skriftens Bidder, med i dens
Gruber! Det er da godt. Lad os
følge Binket og bruge "Bink" paa
den Maade. Det vil lønne sig. Som
Skattegraver vil vi i den hellige
Skrift finde store Rigdomme. De-
det er et Skattefund, hvor der
er henlagt store og velsørgede
Ting, som den søgende finder ved
Aandens Bistand.

"Binks" Forfatter var saa lykkelig
i sine unge Dage at have Anled-
ning til paa Augsburg Seminari-
um at sidde under den begavede og
fremragende Teolog Georg Sver-
drups Lærestol; og jeg holder mig
forvisset om, at der af Prof. Sver-
drups Undervisning i systematisk
Teologi har aflejet sig en Del
hos "Binks" Forfatter, som har
været med til at præge hans Bog,
og denne Paavirkning forringer
den virkelige ikke, men giver den
øget Værdi. Jeg anbefaler Bogen
paa det bedste.

Jvar Marius Hansen.

Programmet for Verdens- freden. *)

Præsident Wilsons Betingelser er:
Retfærdighed mod alle Folk og
Nationaliteter samt Ret for
dem til at leve paa lige
Fod med Henjån til Fri-
hed og Sikkerhed, hvad
enten de er svage
eller stærke.

I sin Tale i Kongressen den
Sunde Januar 1918 erklærede Præ-
sidenten, at det eneste mulige Pro-
gram for en kommende Fred maatte
bygges paa følgende Punkter:

1. Alene Fredsoverenskomster,
aabenlyst vedtagne; hvorefter der
ikke skal eksistere private interna-
tionale Forståelser af nogen som
helst Slags, men diplomatisk For-
handling altid skal føres aaben-
lyst og i Offentlighedens Paasyn.
2. Absolut Frihed for Søarten
paa Havene, udenfor territoriale
Farvande, saavel i Fredstid som i
Krigstid, indtagen naar Havene
bliver afspærrede helt eller del-
vis gennem international Optra-
den for at haandhæve interna-
tionale Overenskomster.
3. Vortjernelse, saavidt muligt,
af alle økonomiske Stranker og
Oprettelsen af lige Handelsbetin-
gelses for alle Nationer, der biliger
Freden og slutter sig sammen for
at opretholde den.
4. Afgivelse og Modtagelse af
fuldtgørende Garantier for, at na-
tionale Rusninger vil blive redu-
cerede til det laveste Punkt, der er
foreneligt med den indenrigspoli-
tiske Sikkerhed.
5. En fri, fordomsløs og ab-
solut upartistisk Regulering af alle
koloniale Krav, baseret paa en
streng Overholdelse af det Prin-
cip, at i Afgørelsen af alle Spørgs-
maal om Soværanitet maa de
paagældende Befolkningers Inter-
esser have lige saa stor Bægt som
hvis Regerings retfærdige Krav,
hvis Berettigelse skal afgøres.
6. Røntningen af alle russiske
Territorier, og en Ordning af alle
Spørgsmaal vedrørende Rusland,
der vil skabe den bedste og frieste
Samarbejde mellem Verdens andre
Nationer med Henjån til at give
det en ubindret og uforstyrret Vej-
lighed til uafhængig Afgørelse af
sin egen politiske Udvikling og na-
tionale Politik og sikre det et op-
rigtigt Bolkommen i de frie Na-
tioners Samfund under selvalgte
Regeringsformer; og mere end et
Bolkommen: Sjælv af enhver Art,
som det trænger til, og som det
selv ønsker. Den Behandling, der
vil blive Rusland til Del fra dets
Soværanitets Side i de kommen-
de Maaned, vil være Præveste-
nen for deres gode Villie, deres
fortællelse af dets Forsynende,
der adskilte fra deres egne In-
teresser, og for deres intelligente
og uselvinteressede Sympathi.

*) De sidste Dages Begivenhe-
der har gjort det uskikligt, at og-
saa følgende Tale af Præsidenten
meddeles vore Læsere. Red.

7. Belgien, vil hele Verden
være enig om, maa rummes og
genoprettes uden noget Forsøg paa
at begrænse den Soværanitet, som
det nyder i Fælleskab med alle
andre frie Nationer. Ingen anden
enkelte Handling vil som denne tjene
til mellem Nationerne at gen-
oprette Tilliden til de Love, som
de selv har vedtaget og bestemt
til at styre Forholdet mellem sig
indbyrdes. Uden denne lægende
Handling er hele Bygningen og
Styrken af international Lovgiv-
ning søkket for bestandig.

8. Alle franske Territorier bør
befries og de angrebne Dele gen-
oprettes; og den Uret, der blev
øvet mod Frankrig af Prøssen i
1871 i Elzas-Lothringen Sagen,
som har gjort Verdensfreden usik-
ker i næsten halvtreds Aar, bør
gøres god igen, for at der atter
engang kan blive Sikkerhed for
Freden i alles Interesse.

9. En Regulering af Italiens
Grænser bør foretages efter tyde-
ligt kendelige Nationalitets-Linier.
10. Folkslagene i Øst- og
Vest-Lugarn, hvis Plads blandt Na-
tionerne vi ønsker at se bestemt og
sikret, bør tilstaaes den frieste mulige
Vejlighed til Udvikling i Retning
af Selvstyre.

11. Rumænien, Serbien og
Montenegro bør rummes; de be-
sættede Territorier genoprettes; Ser-
bien tilstaaes fri og sikker Adgang
til Havet; og Forholdet mellem de
forskellige Balkanstaters indbyrdes
afgøres ved fredelig Forhandling
efter Linier, der er historisk fast-
satte ved Trofastforhold og Na-
tionalitet, og internationale Ga-
rantier for de forskellige Balkan-
staters politiske og økonomiske Uaf-
hængighed og territoriale Integri-
tet bør fremskaffes.

12. De tyrkiske Dele af det nu-
værende Ottomanske Kejserdømme
bør tilskrives en betryggende Su-
veranitet, men de andre Na-
tionaliteter, som nu er under tyrkisk
Styre, bør have Bished for ubiv-
soln Sikkerhed for Liv og absolut
ubindret Vejlighed til Udvikling i
Retning af Selvstyre, og Dardo-
nellerne bør permanent aabnes som
en fri Passage for alle Nationers
Skibe og Handel under interna-
tionale Garantier.

13. En uafhængig polsk Stat
bør oprettes, som bør omfatte de
Territorier, der beboes af ube-
rindret polske Befolkninger, som bør
tilskrives fri og sikker Adgang til
Havet, og hvis politiske og økono-
miske Uafhængighed og territoriale
Integritet bør garanteres gennem
en international Overenskomst.

14. En almindelig Sammenlut-
ning af Nationer maa dannes, un-
der specielle Overenskomster, med
det Formaal at afgive gensidige
Garantier for politisk Uafhængig-
hed og territorial Integritet til
saavel store som smaa Stater.

Fra Japanmissionen.

De fleste vilde maaske hellere
høre noget nyt fra Missionen end
det, der kommer denne Gang, men
jeg vilde gerne have dette til at
staa helt alene.

For omtrent et Par Aar siden
skrev jeg til Kirkeaaet om en
lille Plan, som jeg har gaaet med
i Hovedet i tre Aar, men jeg
fik ikke held til at vække nogen
Begejstring blandt Kirkeaaetsmed-
lemmerne, saa nu vil jeg med
Redaktørens Tilladelse fremsætte
med den her i Bladet.

1. Naar vi gaar herude og
ser paa Forholdene, er der saa
mange Ting, vi gerne vilde gøre
for de mange syge og lidende i
dette Land, men det koster jo altid
Penge. Derfor er det min Plan
at gøre "noget" med "ingenting".
Men hvis jeg kan interessere et
Par Tusinde af dem og unge
Kæmpe i den lutherske Kirke, kan
den forenede danske Kirke, som
komme "meget" ud af "ingenting".

2. Der er ikke mange Hjem,
hvor der ikke bliver kastet bort et
fuldt brændt en hel Masse Aviser,
Blade, Magasiner, gamle Klæder
og Klude, eller hvor mange af
disse Ting ligger og bliver til
"ingenting".

Min Plan er denne:
1. At hver Familie eller en-